

Het gebruik van bamboe-, hout- en andere natuurlijke materialen in kunststoffen.

Sinds enkele jaren komen er meer en meer producten op de markt die vervaardigd zijn uit melamine in combinatie met bamboe- of andere natuurlijke vezels (hierna bamboevezels genoemd). Deze producten worden regelmatig aangeraden als vervanger voor bijvoorbeeld wegwerpbekers of als natuurlijk of bio alternatief voor melamine keukengerei zoals bijvoorbeeld de kleurrijke bordjes voor jonge kinderen.

Bamboevezels worden o.a. gebruikt als vulstof samen met het polymeer melamine of andere polymeren. Alle melamine producten, hoe miniem ook het gehalte, worden beschouwd als kunststof en moeten dus voldoen aan verordening (EU) 10/2011 betreffende materialen en voorwerpen van kunststof bestemd om met levensmiddelen in contact te komen. Bamboevezels worden aanzien als additief zoals vermeld in artikel 5 van verordening (EU) 10/2011 en zijn niet opgenomen in bijlage 1 van deze verordening en zijn dus illegaal op de markt.

In het verleden werden deze producten reeds regelmatig gecontroleerd, via RASSF notificaties werden er hierdoor veel meldingen gemaakt van het overschrijden van de specifieke migratielimieten van melamine/formaldehyde die wel vastgelegd zijn in verordening (EU) 10/2011. Door vezels toe te voegen aan kunststoffen wordt het materiaal poreuzer waardoor er kans is op een hogere migratie van bv melamine/formaldehyde. Het "Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR)" heeft een studie uitgevoerd naar de stabiliteit van servies gemaakt van melamine- en bamboevezels. Deze producten vertoonden stabiliteitsproblemen, de migratie van melamine en formaldehyde na de derde migratie blijft toenemen. Bovendien vermeldt de BfR dat containers van melamine-formaldehyde zoals "coffee to go" -bekers gemaakt van bamboeproducten niet geschikt zijn voor warme dranken.

De Europese Commissie publiceerde de samenvattingen en conclusie van de discussie gevoerd in de Expert Working Group on Food Contact Materials op hun website. Dit document bevat meer uitleg over de 3 grootste problemen met deze producten. (https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/cs_fcm_bamboo_wg-201906.pdf)

- Bamboe staat niet in bijlage 1 van verordening (EU) 10/2011
- Mogelijke overschrijding van de SML (specifieke migratie limiet) van melamine en formaldehyde
- Misleidende reclame met beweringen zoals afbreekbaar, organisch, bio, ...

Naar aanleiding van deze discussie heeft de Europese Commissie een mandaat gegeven aan EFSA om na te gaan of bamboe onder de substantie categorie houtbloem en -vezel kan vallen. EFSA concludeerde echter dat de substantie "hout" niet langer als veilig kan beschouwd worden.

(<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2019.5902>). Voor elk type hout en elk gebruik zal een nieuwe evaluatie moeten worden ingediend. Omdat de substantie hout legaal op de markt was maar uit bijlage 1 zal verwijderd worden, zal de Commissie een overgangperiode voorzien waarbij industrie dossiers kan indienen bij EFSA.

Gezien al deze elementen mogen kunststofproducten met bamboe- of andere natuurlijke vezels die niet opgenomen zijn in bijlage 1 van Verordening (EU) 10/2011 niet verkocht worden op de Europese- en Belgische markt. Indien bedrijven deze stoffen in de toekomst verder willen verkopen dienen zij een dossier in te dienen bij EFSA ter evaluatie zodat deze op de positieve lijst kan geplaatst worden. Bij de opmaak van dit dossier kan rekening gehouden worden met het EFSA-advies van de substantie hout (zie hierboven) en van de toegelaten substantie “gemalen zonnebloempitschillen”

Let op producten vervaardigd uit enkel bamboe of hout, eventueel met een vernis laag of gelijmd, zijn wel toegelaten en vallen onder verordening 1935/2004 en het KB van 11 mei 1992.

Producten die reeds door de consument gekocht zijn kunnen verder gebruikt worden. Maar we raden aan om de gebruiksaanwijzing van deze producten altijd strikt op te volgen en om de voorwerpen niet op te warmen (bv in de microgolf) of te gebruiken voor hete vloeistoffen zoals koffie of thee. Het keukengerei wordt best met de hand afgewassen of in het bovenste deel van de vaatwasmachine geplaatst.